UNIVERSITY OF TORONTO
3 1761 00257185 9

PG 3926
I 39
1910

Ѣде, ѣде Зельманъ,

IDE IDE ZELMAN

или

ГАИЛКИ,

GAILKI

буковинско-русскій обхôдъ на

Воскресеніе Христовое.

PHOTOCOPIED BY
PRESERVATION
SERVICES
DATE .....

Написавъ Пареемій Руснакъ.

[Партемій Руснак]

ЗБІРКА
ІВАНА ЛУЧКОВА

КОЛОМЫЯ 1910
...ренками и накладомъ М. Бѣлоуса

PG
3926
I39
1910

JAN
9
1964

Передрукъ застерегае собѣ издатель.

PG
3926
I39
1910

PHOTOCOPIED BY
PRESERVATION
SERVICES
DATE.....

Предословіе.

При кôнци зими, наступае великій пôстъ. Съ кôнцемъ посту русскіи господарѣ, якъ такожъ и иншû христіяне готуются къ празднику Воскресенія. Понеже я докладно не знаю звычай иншихъ христіянъ, томуто я стараюся описати нашъ буковинскій праздникъ.

Послѣдного тыждня русскіи селянки выбѣлюютъ свои маленькіи хаты. Печутъ великіи паски, украшаютъ яйця всякими краскамм, такожъ печутъ и такъ званû бабы изъ муки розмѣшанои зъ солодкимъ молокомъ и сирими яйцями и т. д. Если вже напечутъ що треба, тогда складаютъ у кошики чи въ що инше и несутъ до церкви. Въ церквѣ ще додня ôтправляеся всенощне, по всенощнôмъ выходитъ священникъ на двôръ и ôтправляе водосвятіе, по водосвятію святитъ кождому господареви пасху и т. д. По освященію пасхи кождый господаръ иде до свого дому (до

своихъ салашôвъ) обѣдати. По обѣдѣ сходятся зновъ всѣ на цминтаръ на церковне подвѣрье, старî, молодшî и малî. Старî господари сѣдаютъ на травѣ и бесѣдуютъ, а молодшî безпрестанно дзвонятъ, а дѣти бѣгаютъ.

Такъ само и жѣнки старî лишъ бесѣдуютъ, а молодшî и дѣвки спѣваютъ рѣжнî пѣсни такъ званî гаилки.

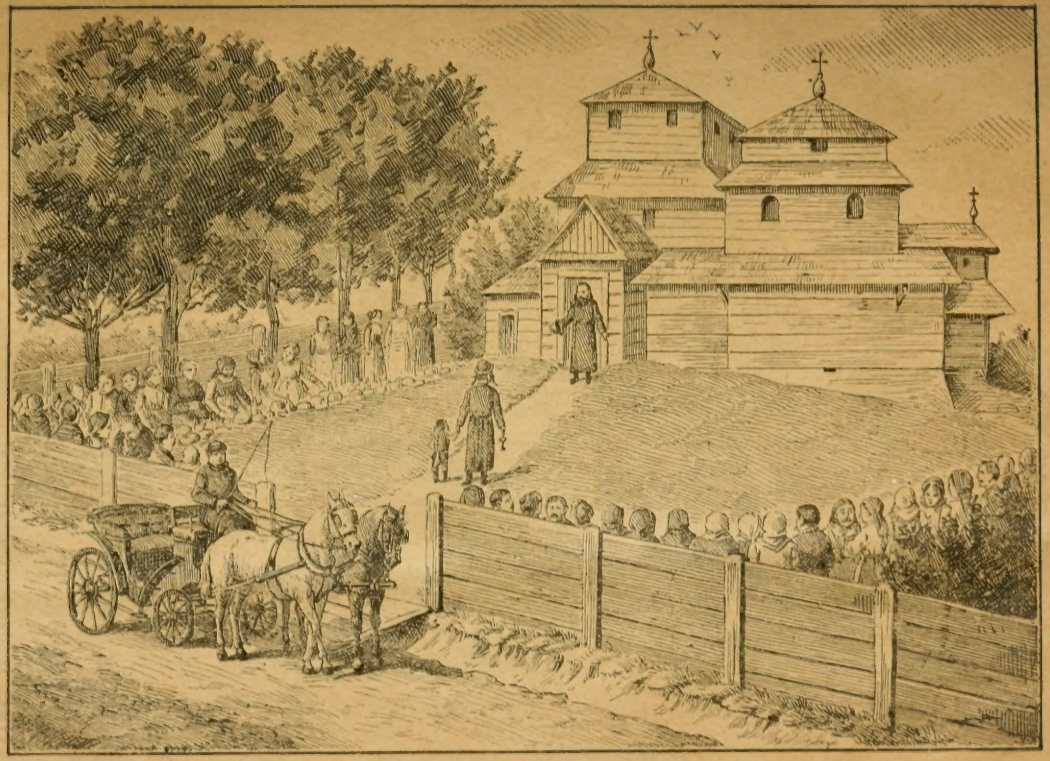

Ѣде, ѣде Зельманъ, ѣде, ѣде его братъ.

Пѣснь I

Дѣвчата берутся за руки и стаютъ въ двѣ стороны однѝ противъ другихъ: Перша сторона спѣвае такъ:

Ѣде, ѣде Зельманъ, ѣде, ѣде его братъ,
Ѣде, ѣде Зельманова и братова
И вся его родина.

Друга сторона спѣвае такъ:

Зачимъ, зачимъ Зельманъ, зачимъ, зачимъ его [братъ
Зачимъ, зачимъ Зельманова и братова
И вся его родина?

I. спѣвае:

За панною Зельманъ, за паннною его братъ
За панною Зельманова и братова
И вся его родина?

II. сторона спѣвае такъ:

На якій хлѣбъ Зельманъ, на якій хлѣбъ его [братъ
На якій хлѣбъ Зельманова и братова
И вся его родина.

I. сторона спѣвае такъ:

На попôвскій Зельманъ, на попôвскій его братъ,
На попôвскій Зельманова и братова
И вся его родина.

II. ст. спѣвае такъ:

Ще панночка не вросла
Ще сукинка не вшита
Идѣтъ собѣ гетъ.

I. сторона ôтходитъ и спѣвае такъ:

Бувай здоровъ Зельманъ, бувай здоровъ его
Бувай здоровъ Зельманова и братова [братъ
И вся его родина.

Тогда перша сторона ôтходитъ кôлька крокôвъ назадъ и стае на мѣстци. Тогда та оставша на мѣстци сторона начинае спѣвати такъ якъ перше.

I зновъ начинае епѣвати перша сторона такъ:

На день добрый Зельманъ,
На день добрый его братъ
На день добрый Зельманова и братова
И вся его родина.

II. На здоровля Зельманъ
На здровля его братъ,
На здоровля Зельманова и братова
И вся его родина.
Зачимъ, зачимъ Зельманъ,
Зачимъ, зачимъ его братъ,
Зачимъ, зачимъ Зельманова и братова
И вся его родиа.

I. За панною Зельманъ
За панною его братъ и т. д. (якъ перше)

II. На якій хлѣбъ Зельманъ
На якій и т. д.

I. На дякôвскій Зельманъ
На дякôвскій и т. д.

II. Ще панночка не вросла
Ще сукинка не вшита
Идѣтъ собѣ гетъ.

I. Бувай здоровъ Зельманъ.
Бувай здоровъ и т. д.

II. Иди здоровъ Зельманъ
Иди здоровъ и т. д.

И зновъ ôтходитъ перша сторона кôлька крокôвъ на задъ и стаютъ зновъ. —

Перша сторона спѣвае такъ:

I. На день добрый Зельманъ
На день добрый и т. д.

II. На здоровля Зельманъ
На здоровля и т. д.
Зачимъ, зачимъ Зельманъ,
Зачимъ, зачимъ и т. д.

I. За панною Зельманъ
За панною и т. д.

II. На якій хлѣбъ Зельманъ
На якій хлѣбъ и т. д.

I. На мужицкій Зельманъ
На мужицкій и т. д.
Вже панночка выросла
Вже сукенка ушита
Берѣтъ собѣ гетъ.

Тогды перша сторона беретъ одну дѣвку изъ другои стороны и кончатъ игру.

Пѣснь 2.

Дѣвчата стаютъ на видъ колеса и тримаются за руки, ставляютъ три малыхъ дѣвчатъ сидячи, а самй рядомъ на вкруги нихъ ходятъ и спѣваютъ такъ:

Романъ зѣля копае, копае
Тай самъ его незнае, незнае
Понѣсъ его до рады, до рады
До человѣчои громады, громади.
Человѣки его незнали, незнали
Въ руки его не брали, не брали
Романъ зѣля копае, копае,
Тай самъ его незнае незне.
Понѣсъ его до рады, до рады
До жѣночои громады, грамады
Жѣнки его незнали незнали
Въ руки его не брали, не брали.
Романъ зѣля копае, копае,
Тай самъ его незнае, незнае,
Понѣсъ его до рады, до рады,
До парубочои громады, громады
Парубки его не знали, не знали
Въ руки его небрали, небрали
Романъ зѣля копае, копае
Тай самъ его незнае, незнае,
Понѣсъ его до рады, до рады
До дѣвочои громады, громады.
Дѣвки его пôзнали, пôзнали
Въ руки его узяли, узяли.

А то зѣля, кропива, кропива
Парубкамъ очи жалила, жалила.
Вербовая дощичка, дощичка,
Ходила по ній Настечка, Настечка
Якъ дôброва горѣла, горѣла
А Настечка не ѣла, не ѣла
Якъ дôброва палала, палала
Настечка ся смѣяла, смѣяла
Решетомъ воду носила, носила
Тай дôброву гасила, гасила.

Пѣсня 3.

Дѣвки ловятся за руки, стаютъ въ колесо одна изъ нихъ лишается въ серединѣ, а одна выступае на двôръ изъ круга. Тогди та дѣвка що на дворѣ каже: „Христосъ воскресъ“, всѣ ôтповѣдаютъ „во истинно воскресъ“. Перша та що на дворѣ пытае: „Чи не видѣли вы мого кострюбочка“? Всѣ ôтповѣдаютъ: „Купивъ коралѣ и пôшовъ далѣ“. Теперъ зачинаютъ спѣвати всѣ разомъ такъ:

Бѣднажъ моя головочко,
Нещастлива годиночко,
Що я буду тай робити,
Що коструба не видѣти,
Прійди, прійди кострюбочку,
Станемъ собѣ до слюбочку,
Прійди, прійди сердце мое
Станемъ собѣ обидвое.
А въ недѣлю по раночку
Та на бѣлôмъ каминочку.

И такъ зновъ зачинаеся якъ перше, лишъ на перше пытанье ôтповѣдали що купивъ коралѣ и пѣшовъ далѣ, а теперъ ôтповѣдаютъ що купивъ ковтки тай пôшовъ въ вовки.

Пѣснь 4.

Дѣвчата такъ якъ перше стаютъ кругомъ и всѣ спѣваютъ такъ:

(Маты)

Чорнюшко дружко, вставай раненько
Мыйся чешися, за мужъ берися
Хотятъ тя люди взяти
Мы тя хочемъ дати.

(Донька)

За кого, за кого матѣночко
За кого, за кого ластôвочко?

(Маты)

Ой за попика молоденького
Чи пôдешъ, чи пôдешъ моя донечко
Чи пôдешъ, чи пôдешъ моя ластôвочко?

(Донька)

Ой попикъ мамко не менѣ рôвня
Раненько встае, конѣ впрягае
Не пôду, не пôду матѣночко
Не пѣду, не пѣду ластôвочко!

(Маты)

Ой за дячика молоденького
Чи пôдешъ, чи пôдешъ моя донечко
Чи пôдешъ, чи пôдешъ ластôвочко?

(Донька)

Ой дячокъ мамко не менѣ рôвня
Раненько встае, книжки збирае
Не пôду, не пôду матѣночко
Не пôду, не пôду ластôвочко!

(Маты)

Ой за шевчика молоденького
Чи пôдешъ, чи пôдешъ моя донечко
Чи пôдешъ, чи пôдешъ, ластôвочко?

(Донька)

Ой шевчикъ мамко, не менѣ рôвня
Сидитъ на стôльци тай бье клевчикомъ
Не пôду, не пôду матôночко
Не пôду, не пôду ластôвочко!

(Маты)

За кушнѣрика молоденького
Чи пôдешъ, чи пôдешъ моя донечко
Чи пôдешъ, чи пôдешъ ластôвочко?

(Донька)

Кушнѣрикъ мамко, не менѣ рôвня
Кушнѣра часомъ, тай чути квасомъ,
Не пôду, не пôду матѣночко
Не пôду, не пôду, ластôвочко.

(Маты)

А за ткачика молоденького
Чи пôдешъ, чи пôдешъ моя донечко
Чи пôдешъ, чи пôдешъ, ластôвочко?

(Донька)

Ой ткачикъ мамко, не менѣ рôвня
Сидитъ за стѣновъ, тай бье тростиновъ
Не пôду, не пôду матѣночко
Не пѣду, не пôду ластѣвочко.

(Маты)

За хлѣбороба молоденького
Чи пôдешъ, чи пôдешъ, моя донечко
Чи пôдешъ, чи пôдешъ, ластѣвочко?

(Донька)

Хлѣборобъ мамко, тай менѣ рôвня
Раненько встае, серпи збирае
Ой пôду, ой пôду матѣночко
Ой пôду, ой пôду ластѣвочко.

Пѣснь 5.

Дѣвки стаютъ кругомъ, а одна мѣжъ ними въ серединѣ и спѣваютъ такъ:

Воробчику спадку,
Чи бувъ же ты въ садку
Якъ же тамъ, якъ
Якъ же тамъ якъ?

Ой бувъ я у садочку
Видѣвъ же я всю правдочку
Такъ же тамъ такъ
Орютъ дѣвки на макъ.

Воробчику спадку
Чи бувъ же ты въ садку

Якъ же тамъ якъ
Якъ же тамъ якъ?

Ой бувъ же я у садочку
Видѣвъ же я всю правдочку
Такъ же тамъ такъ
Сѣютъ дѣвки макъ.

Воробчику спадку
Чи бувъ же ты въ садку
Якъ же тамъ, якъ
Якъ же тамъ якъ?

Ой бувъ же я у садочку
Видѣвъ же я всю правдочку
Такъ же тамъ такъ
Такъ же тамъ такъ.

Воробчику спадку
Чи бувъ же ты въ садку
Якъ же тамъ якъ
Якъ же тамъ якъ?

Ой бувъ же я у садочку
Видѣвъ же я всю правдочку
Такъ же тамъ такъ
Сапаютъ дѣвки макъ.

Воробчику спадку
Чи бувъ же ты въ садку
Якъ же тамъ, якъ
Якъ же тамъ якъ?

Ой бувъ же я у садочку
Видѣвъ же я всю правдочку

Такъ же тамъ такъ
Жнутъ дѣвки макъ.

Пѣснь 6.

Такъ само якъ перше стаютъ кругомъ и тримаются за руки и спѣваютъ сю пѣсню такъ:

Ты мôй милый рожевый
Где ты бувъ? во Львовѣ
Що за тяжъ заваливъ
Сто злотыхъ червоныхъ
Ты мôй милый Тимку
Выбирай си дѣвку
Котру схочъ тую схочъ.
Скакавъ же я танцемъ, танцемъ
Зъ гороховымъ ôтцемъ, ôтцемъ
Горохъ поѣдае, мѣдъ посисае
Лапъ собѣ дѣвчину
Якъ перебѣвчину

Пѣснь 7.

Стаютъ кругомъ такъ якъ перше тôлько одна стае на серединѣ круга, а одна выступае изъ ряду на двôръ и зачинае кругомъ поза плечи ити и спѣвае такъ:

Я яблочко пôдкотю
Свою жону уфатю

Всѣ спѣваютъ такъ:

Мы яблочко изѣмо
Тобѣ жону не дамо.

I. Я грушечку пôдкотю
Свою жону уфатю
II. Мы грушечку изѣмо
Тобѣ жону не дамо.
I. Я сливочку пôдкотю
Свою жону уфатю
II. Мы сливочку изѣмо
Тобѣ жону не дамо.
I. Я горѣшокъ пôдкотю
Свою жону уфатю
II. Мы горѣшокъ изѣмо
Тобѣ жону не дамо.
I. Я перстенецъ пôдкотю
Свою жону уфатю
II. Мы перстенецъ на палецъ
Зъ твоевъ жоновъ удалецъ.

По скôнченю пѣснѣ, та що на дворѣ, шукае своею рукою по рукахъ тыхъ що держутся въ крузѣ и приговорюе такъ: „Чи моцнѝ замки до моеи коханки“, а где слабше тримаются за руки, тамъ она перериває и ловитъ ту що въ серединѣ.

Пѣснь 8.

Дѣвчата берутся по двѣ за руки и стаютъ въ рядъ и вздоймаютъ зчѣпленѝ руки въ гору, а двѣ заднѝ схиляются и идутъ тимъ по пôдъ руку ажъ на передъ и стаютъ такъ якъ ихъ товаришки, теперъ тіи заднѝ зновъ такъ идутъ якъ тіи переднѝ. Такъ они обходятъ церкву и спѣваютъ такъ:

То въ гору, то въ долину
Та въ гай по калину.
На толоцѣ стояла

На молодцѣ моргала,
Зъ гаю молодцѣ, зъ гаю
Чорнй очи я маю.
Що мя такъ рано збудивъ
Продовжи Боже ночи
На мои чорнй очи,
Причины и другую
Для мене молодую.

Пѣснь 6.

Дѣвчата ловятся сильно руками и такъ стаютъ якъ перше и высаджуютъ одну маленьку дѣвчину на руки, котра переступае зъ одныхъ рукъ на другй, а дѣвки спѣваютъ такъ:

Ой ходи жучъ по жучинѣ,
А дѣвчина по ручинѣ
Грай жуче грай
Гдежъ тобѣ край.
Чекай жуче до недѣлѣ
Будутъ сукнѣ самй бѣлй
Грай жуче грай
Гдежъ тобѣ край.
Ходи жучъ по жучинѣ
А дѣвчина по ручинѣ
Грай жуче грай
Гдежъ тобѣ край.
Чекай жуче до вѣвтѣрка
Будутъ сукнѣ и сопôвка
Грай жуче грай
Гдежъ тобѣ край.

Чекай жуче до середы
Будутъ сукнѣ и тереди
Грай жуче грай
Гдежъ тобѣ край.
Чекай жуче до пятницѣ
Будутъ сукнѣ и спôдницѣ
Грай жуче грай
Гдежъ тобѣ край.
Чекай жуче до суботы
Будутъ сукнѣ и чоботы
Грай жуче грай
Гдежъ тобѣ край.

Пѣснь 10.

Дѣвчата стаютъ въ одинъ кругъ и стоятъ спокôйно и спѣваютъ такъ!

Зайчику, зайчику, ты мôй братчику
Не ходи, не топчи по городчику
Бо моя рута, якъ баламута
Бо моя мятка, якъ панѣ матка.
Зайчикъ, зайчикъ городчикомъ бѣгае
И ручичковъ и ножечковъ все притоптае.
Зъ калинового лугу, выбирай дѣвку другу
Котру схочъ, тую схочъ
Скокомъ бочко перекотися
Гребѣнчикомъ розчешися,
До дѣвчини повернися.

Дѣвчата стають такъ якъ перше кругомъ и спѣвають такъ:

Гей я молодецъ, тыхій переболецъ
Якъ я буду женитися, прошу неня дивитися
По холодочку въ лѣсѣ
По холоднянской росѣ
Ой вы ненько не гнѣвайтеся
Я вчера пянъ бувъ не спамятався
Теперъ розумъ маю
Васъ перепрашаю.
Гей я молодецъ, тыхій переболецъ,
Якъ я буду женитися, прошу мамо дивитися
По холодочку въ лѣсѣ
По студенькой росѣ
Ей вы мамко не гнѣвайтеся
Я вчера пянъ бувъ не спамятався
Теперъ розумъ маю
Васъ перепрашаю.
Гей я молодецъ, тыхій переболецъ
Якъ я буду женитися, прошу брата дивитися
По холодочку въ лѣсѣ
По студененькой росѣ
Ой ты брати не гнѣвайся
Я вчера пянъ бувъ не спамятався
Теперъ розумъ маю
Васъ перепрашаю.
Гей я молодецъ, тыхій переболецъ,
Якъ я буду женитися, прошу сестры дивити
По холодочку въ лѣсѣ [ся

По студененькой росѣ
Ой ты сестро не гнѣвайся
Я вчера пянъ бувъ, не спамятався
Теперъ розумъ маю
Васъ перепрашаю.

Христосъ воскресъ!

Хоть днесь тѣсно всюди стало
Радости и веселости днесь не мало
И мы христіяне днесь радôсть маймо
Сей святый день радôстно вытаймо.
То мы православнѝ буковинцѣ чуймо
Одна часть евреѣвъ лишъ сидитъ не чуйно.
Сей день весняный весело справляймо
Во имя Господне въ дорогу идѣмъ
Богъ щастье и гараздъ дасть всѣмъ.
Сей святый день буде въ помôчъ намъ.
Всѣмъ буковинцямъ и галичанамъ,
Русскѝ унѣяты и православнѝ русины,
Еще насъ обходятъ давнѝ давнины.
Сегодня мы держѣмся теперѣшной стороны.

Парѳемій Руснакъ.

UNIVERSITY JAN 6

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY